

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ လါခိၣ်စ့ဘၣ် ၁၉သီ, ၂၀၂၃န့ၣ် / KHRG #23-144-I1

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ- ပိၣ်ခွါတၢ်ဂၤကွဲးစးဖီၣ်ဆူၣ် ပှၤသဝီ ဖိမုၢ်လၢအသးအိၣ် ၁၉န့ၣ်တၢ်ဖဲအဟံၣ်, ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ်, လါအုၣ်ဖျါ ၂၀၂၃ န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤ ပှၤဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂၤလၢအကဲထီၣ်အသးဖဲ ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ်, ဒူပှၤယာ်ကီၢ်ရ့ၣ် ဖဲလါ အုၣ်ဖျါ ၂၀၂၃ န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါအုၣ်ဖျါ ၂၃သီ ၂၀၂၃န့ၣ်န့ၣ် ပိၣ်ခွါတၢ်ဂၤလဲၤမၤဆူၣ်မၤစိး ဒီး ဂၤကွဲးစးဖီၣ်ဆူၣ်ဝဲ ပိၣ်မုၢ် ၁၉န့ၣ် တၢ်ဖဲအမံၤလၢ အနီၣ်ကစၢ်ဟံၣ်ပှၤလၢမုၢ်နီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအမံၤနီၣ်ဖဲအဖိဆဲးကပၤဆၢကတီၢ် ပိၣ်ခွါလၢ အဟံၣ်ဃၢတၢ်ဟံၣ်န့ၣ်လီၤဆူၣ်အဒၢပှၤန့ၣ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ် ပိၣ်မုၢ်အံၤအဝါတအိၣ်လၢဟံၣ်ဘၣ်. ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တၢ်ဂၤအံၤတီၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂၤတၢ်ကျိၤအံၤဆူၣ် ကဝီၤဒ့ၣ်ခိၣ် လၢအအိၣ်ဖဲ ကွဲးဒိဝုၢ်, ကဝီၤဒ့ (၁) အပှၤဘၣ်ဆၣ်အဝဲတတူၢ်လိာ်လၢ ကဟံးထီၣ်တၢ် အမူးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်အံၤဃုကညးအီၤလၢကဆၢထီၣ်န့ၣ်ဘၣ်အတၢ်မူးတခါအံၤဆူၣ် ကညီဒီကလုာ်စၢ ဖျိၣ်ကရၢ (KNU) အပှၤ စံၣ်ညီၣ်ပိတုတၢ်အအိၣ်ဘၣ်ဆၣ် ကဝီၤဒ့ခိၣ်ဂၤလိာ်အီၤ တကးဒံးဘၣ်အမဲာ်ညါ မၤဆူၣ်အီၤလၢအ ကတီၣ်ထီၣ် အတၢ်ဂၤအံၤဆူၣ် သးခိးကီၢ်ဆၢ (BGF) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မူးအံၤတဘျီတၢ်ဘျီရဲအီၤဒံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.¹

(၁) တပတီၢ်- တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	မၤတရီၤတပါ ဒီး တၢ်ဂၤကွဲးစးဖီၣ်ဆူၣ်တၢ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်နီၣ်မုၢ်သီ	လါအုၣ်ဖျါ ၂၃သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူၢ်, ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရ့ၣ်)	ကွဲးဒိဝုၢ် (ကဝီၤဒ့ ၁), ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ်, ဒူပှၤယာ်ကီၢ်ရ့ၣ်

¹ တၢ်ဂၤတၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤအပှၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤဖဲ လါအုၣ်ဖျါ ၂၀၂၃န့ၣ် အပှၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆၢဟံၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၢ်ကဝီၤ ပှၤမၤသကိးတၢ်တၢ်ဂၤ ဖဲဒူပှၤယာ်ကီၢ်ရ့ၣ်အပှၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိာ်အီၤ လၢကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပှၤဟီၣ် ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤပှၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤ ဘၢအီၤလၢအဝဲနီၣ် ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂၤတၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရဲပှၤအထီၣ်အီၤ ဖဲပနီၣ်ကဝီၤအပှၤန့ၣ် မုၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ် ကွဲးရဲ ထီၣ်တၢ်ဂၤတၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ	
မံၤ	မၢ်က---
သးနီၣ်	၁၉
မုၢ်/ ခွါ	မုၢ်
ကလုာ်	ကညီ
ဟံၣ်ဖိဃီဖိ အိၣ် / တအိၣ်	အိၣ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	-
တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ	-
တၢ်ဟံးမူဒါ/ လီၢ်လၢ	ပှၤသဝီဖိ
အိၣ်ဆိးဒူသဝီ	ကွဲးဒိဝုၢ် (ကဝီၤဒ့ ၁), ကီးတရံးကီၢ်ဆၢၣ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်

ပှၤလၢအမၤအပယွဲတၢ်တၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ		
မံၤ	တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	အိၣ်ဆိးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ
မိၤခ---	တသ့ၣ်ညါ	ကွဲးဒိဝုၢ် (ကဝီၤဒ့ ၁), ကီးတရံးကီၢ်ဆၢၣ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်

(၂) တပတီၢ်- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲပုးပှၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆီဘၣ်တဆီတက့ၢ်.

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) ပျီပူၤပှၤမၤတၢ်ဖိတၢ်မၤဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒီးအမိန့ၣ် လီၤ.

၂. ကွဲးနီၣ်ပှၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတၢ်စ့ၣ်စ့ၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီလၢကျဲဒ်လဲၣ်.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤလၢပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၃) တပတီၢ်- ပၢ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပွဲၤပွဲၤတက့ၢ်

ပၢ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပွဲၤပွဲၤတက့ၢ်.

ဖဲလါအ့ၣ်ဖျါ ၂၄သီ ၂၀၂၃န့ၣ် အနၢၤန့ၣ်, ပိၣ်မုၢ် အမံၤလၢ မၢ်က---, သးနံၣ် ၁၉န့ၣ် လၢအအိၣ်ဆိးဖဲ ကဝီၤဒ့ ၁, ကွဲးဒိ ဂ့ၢ်, ကီးတရံး ကီၢ်ဆၢၣ်, ဒုပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤတဂၤ ဒီးအဖိဆံး (၇) လါတဂၤမံၣ်ဖဲအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ် မၢ်က--- အဝၤတအိၣ်လၢ ဟံၣ်ဘၣ်. ဖဲဂီၤခီ ၁န့ၣ်ရံၣ် ဃုာ်ဃုာ်န့ၣ်, မိၤခ---, ပုၤလၢအအိၣ်ဖဲမၢ်က---အဟံၣ်ဃၢၤ တဂၤဟဲန့ၣ်လီၤဆူအဒးပူၤ အိၣ်ဒီးတၢ် ပညိၣ်လၢကဖိၣ်ဆူၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ပိၣ်ခွါအံၤအိးထီၣ်ပုၣ်ပီၤလၢ မၢ်က--- ဒီးအဖိမံၤလၢအပူၤတဖျါန့ၣ်ဝံၤဖိၣ်တၢ်ဝဲ မၢ်က---ပံးပံး ဒီး ကၢ်ဝဲအကိၣ်ဘိးပံးပံး ဒီးတဲအီၤလၢ အမ့ၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးမၤပူၤ ဖျဲးအသးန့ၣ်အကဆဲးသံအီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲမၢ်က--- ဂုၢ်ကျဲးစးမၤ ထူၣ်ဖျဲးထီၣ်အသးလၢ မိၤခ---အဆၢကတီၢ် မိၤခ--- အစုလဲၤဘၣ်ဝဲ မၢ်က---အဖိဆံးဒီး ဖိသၣ်ဆံးအံၤဟီၣ်ကိးဖှးထီၣ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီ မိၤခ---ဆိကမိၣ် ဝဲလၢတစီၢ်ဖိပုၤကထံၣ်ချးအီၤလီၤအယီ အဝဲဃုာ်ပူၤကွံၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

မၢ်က--- မံၣ်ဖဲအဖိဃၢၤဒီး ဒွဲၣ်ကပီၤဃာ်ဝဲပနဲထီၣ်ဘိးအက့ၤန့ၣ်မံၣ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဒးပူၤကဝီၤဂ့ၢ်ဂ့ၢ်အယီ မၢ်က--- ထံၣ်ဝဲပုၤလၢအမၤတရီၤတပါအီၤတဂၤအံၤအမဲၣ်ဖျါဂ့ၢ်ဂ့ၢ် ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲလၢအမ့ၢ် မိၤခ---န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်မ့ၢ်ဂီၤ ဒီဂီၤဂီၤဖဲ လါအ့ၣ်ဖျါ ၂၄သီ ၂၀၂၃န့ၣ်န့ၣ် မၢ်က---လဲၤဝဲဆူကဝီၤဒ့ (၁) ခိၣ်အဟံၣ် ဒီးတီၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်လၢအကဲ ထီၣ်တ့ၢ်အသးန့ၣ်လီၤ. ဖဲသံကွၢ်ဝဲ မိၤခ---တၢ်ကဲထီၣ်သးဂ့ၢ်ကျိၤအမ့ၢ်အတီၢ်ဝဲအလီၢ်ခံ, ကဝီၤဒ့ခိၣ် ဂ့ၢ်လိာ်ဝဲလၢကဟံး ထီၣ်တၢ်မူး, ဒီဖျါလၢ မိၤခ---ဂ့ၢ်လိာ်ဝဲလၢအမ့ၢ် ပုၤမၤကမၢ်တၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါမ့ၢ် ၂၄သီ ၂၀၂၃န့ၣ်, ကဝီၤဒ့ခိၣ်ကိးထံၣ် မၢ်က---ဒီးအဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီးတဲအဝဲသ့ၣ်လၢကဟံးဘၢက့ၤအတၢ်မူးန့ၣ် လီၤ. မၢ်က---တအဲၣ်ဒီးပၢ်လီၤဘၢအတၢ်မူးအံၤဘၣ် အယီအဝဲဃုထီၣ်ဝဲလံာ်ဟ့ၣ်ခွဲး လၢကဝီၤဒ့ခိၣ်အအိၣ်ဒိသိး ကစိၣ် ဒီတၢ်မူးအံၤဆူ ကညီၣ်ဒီကလုာ်စၢ်ဖျါကရၢ (KNU) အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ် [ဒိအကီၢ်ဆၢၣ်အိၣ်လၢ (KNU) တၢ်ပၤဟီၣ် ကဝီၤချၢအယီ လိာ်ဘၣ်ဝဲ ကဝီၤဒ့ခိၣ် လံာ်တၢ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢကဆူထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်] န့ၣ်လီၤ. သနံၣ်က့, ကဝီၤဒ့ခိၣ်တ ဟ့ၣ်လီၤအီၤလံာ်အုၣ်ကီၤဘၣ်, လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ အဲၣ်ဒီးဝဲ လၢအကဆူအတၢ်မူးအံၤဆူ လီၢ်ကဝီၤ သးခိးကီၢ်ဆၢ (BGF) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ [ကဝီၤဒ့ခိၣ်] မၤပျံၤမၤဖုးအီၤ, တဲအီၤ [ဃု ထံၣ်န့ၢ်တၢ်ကမၢ်လၢတတီၤတလီၤဘၣ်] လၢအမ့ၢ်တဆဲး လီၤအမံၤလၢလံာ်စိာ်ခီဆူ BGF အိၣ်ဘၣ်န့ၣ်, တၢ်ကပတုာ်ကွံၣ်တၢ်မူးအံၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီ အဝဲဆဲးလီၤအမံၤ လၢတၢ်တသးလီၤပလိာ်ဘၣ်အပူၤ ဒီးလံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်တဘျီန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆူထီၣ်အီၤဆူ BGF အိၣ်ဖဲလါမ့ၢ် ၂၀၂၃န့ၣ် အနံၤန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢန့ၣ်လံာ်လံာ် [ခဲအံၤဒိအမ့ၢ် လါဒိၣ်စ့ဘၣ် ၂၀၂၃န့ၣ် အသိး], BGF တဟူးဂဲၤဝဲ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တခါအံၤအဖိခိၣ်နီတမံၤဘၣ် ဒီးတၢ်အမူးတခါအံၤတၢ်တဘျီအီၤဒဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၄) တပတီၢ်- တၢ်ဃုန့ၢ်အခွဲး

<p>မ့ၢ်ပှၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖၣ် ဟ့ၣ်ပှၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤဇါ, ဟ့ၣ်ပှၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပကသုတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.</p>
<p>ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢ KHRG ကသုဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤန့ၣ်လီၤ.</p>

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိၣ်

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၤသဘူတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပှၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုးသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟံးဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမျၢၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံးသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khrg.org အပူၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.